

Stadsbyggnadsnämnden

Sammanträdesdatum 17 oktober 2019

Remiss – Byggnaders energiprestanda, förslag på ändringar i plan- och byggförordningen

Dnr 1107/2019

Sammanfattning

Finansdepartementet, Enheten för bostäder och byggande (SBA/BB), har berett stadsbyggnadsnämnden tillfälle att yttra sig departementspromemorian Byggnaders energiprestanda – förslag på ändringar i plan- och byggförordningen (2011:338).

I promemorian redogörs för de ändringar i plan- och byggförordningen (2011:338) som följer av ställningstagandena i regeringens skrivelse Byggnaders energiprestanda (skr. 2018/19:152).

Förslaget till ändringar i förordningen görs i syfte att genomföra det som behandlas i skrivelsen avseende val av systemgräns för beräkning av en byggnads energiprestanda och teknikneutralitet mellan hållbara uppvärmningssystem som inte är fossilbränslebaserade.

Därutöver föreslås vissa förtydliganden och redaktionella ändringar i förordningen.

Ändringarna bör träda i kraft 1 juli 2020.

I ärendet finns följande handlingar

- Tjänsteskrivelse
- Bilaga med utredning tillsammans med stadsbyggnadsförvaltningens bedömning
- Remiss

Ordförandens förslag till stadsbyggnadsnämnden

Ordförandes förslag till stadsbyggnadsnämnden är

att tillstyrka förslaget på ändringar i plan- och byggförordningen (2011:338).

Christian Orsing
Ordförande

Beslutet ska skickas till

fi.remissvar@regeringskansliet.se med kopia till fi.sba.bb@regeringskansliet.se.
Ange diarienummer Fi2019/02656/BB och remissinstansens namn i ämnesraden på
e-postmeddelandet.

§ 290

Dnr 01107/2019

Remiss - Byggnaders energiprestanda, förslag på ändringar i plan- och byggförordningen

Sammanfattning

Finansdepartementet, Enheten för bostäder och byggande (SBA/BB), har berett stadsbyggnadsnämnden tillfälle att yttra sig departementspromemorian Byggnaders energiprestanda – förslag på ändringar i plan- och byggförordningen (2011:338).

I promemorian redogörs för de ändringar i plan- och byggförordningen (2011:338) som följer av ställningstagandena i regeringens skrivelse Byggnaders energiprestanda (skr. 2018/19:152).

Förslaget till ändringar i förordningen görs i syfte att genomföra det som behandlas i skrivelsen avseende val av systemgräns för beräkning av en byggnads energiprestanda och teknikneutralitet mellan hållbara uppvärmningssystem som inte är fossilbränslebaserade.

Därutöver föreslås vissa förtydliganden och redaktionella ändringar i förordningen.

Ändringarna bör träda i kraft 1 juli 2020.

Ordförandens förslag

Ordförandes förslag till stadsbyggnadsnämnden är

att tillstyrka förslaget på ändringar i plan- och byggförordningen (2011:338).

Stadsbyggnadsnämnden beslutar

att tillstyrka förslaget på ändringar i plan- och byggförordningen (2011:338).

Beslutet ska skickas till

fi.remissvar@regeringskansliet.se med kopia till fi.sba.bb@regeringskansliet.se.
Ange diarienummer Fi2019/02656/BB och remissinstansens namn i ämnesraden på e-postmeddelandet.

Ordförandes signatur

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

HELSINGBORG

Stadsbyggnadsnämnden

Protokoll

17 oktober 2019

Plats och tid

Stadsbyggnadshuset, Järnvägsgatan 22, klockan 16:30

Beslutande

Se närvarolista på sida 2

Övriga närvarande

Se närvarolista på sida 2

Plats och tid för justering

Stadsbyggnadsförvaltningen den 17 oktober 2019 § 290, 291, 303, 306, 315, 319 och ~~321~~. ³²¹

Paragrafer

§§ 285-322

Underskrifter

Christian Orsing (M), ordförande

Adam Andersson, sekreterare

Bengt Lindahl (SD), justerande

Närvarolista

Beslutande

Ledamöter Christian Orsing (M), Ordförande
Mats Werne (L), 1:e vice ordförande
Ali Shibl (S), 2:e vice ordförande
Hans Bosson (M)
Annica Lind (M)
Bengt Persson (C)
Henrik Thott (KD)
Ingrid Jeppsson (S)
Bengt Olsson (S)
Åsa Holmqvist (S)
Bengt Lindahl (SD)
Per Stenberg (SD)

Tjänstgörande ersättare Peter Danielsson (S)

Övriga närvarande

Ersättare Anders Cato (M)
Mirko Zupanic (M)
Ellinor Hammarsköld (S)
Tommy Friberg (SD)
Ingrid Mattiasson Saarinen (V)

Tjänstemän Kristina Magnusson, stadsbyggnadsdirektör
Björn Bendsorp Redestam, planchef
Malin Rizell, chef översiktsplaneavdelningen
Ann-Charlotte Wedelsbäck, avdelningschef bygglov och lantmåteri
Ingegerd Persson, enhetschef bygglov
Göran Hagsund, bygglovsarkitekt
Magnus Lindskog, förvaltningsjurist
Dick Johansson, chef stadsmiljö
Emelie Lewin, tf avdelningschef drift och underhåll
Marie Holmqvist, projektchef
Thomas Lundgren, administrativ chef
Adam Andersson, kanslichef
Anders Lundh, överingenjör

Övriga

Remiss – Byggnaders energiprestanda, förslag på ändringar i plan- och byggförordningen

Dnr 1107/19

Beskrivning av ärendet

Finansdepartementet, Enheten för bostäder och byggande (SBA/BB), har berett stadsbyggnadsnämnden tillfälle att yttra sig departementspromemorian Byggnaders energiprestanda – förslag på ändringar i plan- och byggförordningen (2011:338).

Finansdepartementet önskar synpunkter på förslagna ändringar. Synpunkterna på förslagen ska vara Finansdepartementet tillhanda senast den 25 oktober 2019.

Bakgrund

I promemorian redogörs för de ändringar i plan- och byggförordningen (2011:338) som följer av ställningstagandena i regeringens skrivelse Byggnaders energiprestanda (skr. 2018/19:152).

Förslaget till ändringar i förordningen görs i syfte att genomföra det som behandlas i skrivelsen avseende val av systemgräns för beräkning av en byggnads energiprestanda och teknikneutralitet mellan hållbara uppvärmningssystem som inte är fossilbränslebaserade.

Därutöver föreslås vissa förtydliganden och redaktionella ändringar i förordningen.

Ändringarna bör träda i kraft 1 juli 2020.

Regeringens skrivelse Byggnaders energiprestanda (Skr. 2018/19:152)

I skrivelsen redogör regeringen för sin syn på systemgränsen för byggnaders energiprestanda. Regeringen gör vidare bedömningen att byggreglerna på ett kostnadseffektivt sätt ska bidra till teknikneutrala val av hållbara, dvs. icke-fossilbränslebaserade uppvärmningssystem, långsiktigt energieffektiva byggnader med bra klimatskärm samt en effektiv elanvändning i uppvärmningen och att reglerna ska beakta effektutmaningen.

Direktivet om byggnaders energiprestanda

Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/91/EG av den 16 december 2002 om byggnaders energiprestanda antogs 2002 och har till syfte att förbättra byggnaders energiprestanda samtidigt som hänsyn tas till utomhusklimat och lokala förhållanden samt till krav på inomhusklimat och kostnadseffektivitet. Ett övergripande mål är att minska den energi som behövs för att uppfylla energibehovet vid normal användning av byggnader. Direktivet reviderades 2010 och har återigen omarbetats 2018.

Vid beräkningen av en byggnads energiprestanda ska de krav som finns i direktivet uppfyllas. I texterna nedan beskrivs bestämmelserna efter den senaste omarbetningen av direktivet. Det omarbetade direktivet ska vara genomfört senast den 10 mars 2020.

Beräkning av en byggnads energiprestanda

När en byggnads energiprestanda beräknas ska flera olika aspekter beaktas:

- Systemgräns: Vad omfattas av beräkningen?

Stadsbyggnadsförvaltningen

Avdelningen för bygglov och lantmäteri

- Primärenergi- eller viktningsfaktorer: Hur tas det hänsyn till energi som tillförs av olika energibärare?
- Nivå: Vilken nivå ska energikraven för byggnader ha?

I direktivet anges att medlemsstaterna ska ta fram en metod för beräkningen (artikel 3). Metoden ska följa den gemensamma allmänna ramen enligt bilaga I till direktivet. Minimikrav angående energiprestanda ska fastställas i avsikt att uppnå kostnadsoptimala nivåer (minimikrav enligt artikel 4) både för nya byggnader (artikel 6) och befintliga byggnader (artikel 7). Den ska även finnas med i energideklarationen för en byggnad vilket framgår av definitionen av energicertifikat (i artikel 2.12).

Vad ska omfattas av systemgränsberäkningen?

I första punkten första stycket i bilaga I till direktivet anges att en byggnads energiprestanda ska bestämmas på grundval av den beräknade eller faktiska energianvändningen och återspegla normal energianvändning för rumsuppvärmning, rumskylning, varmvatten för hushållsbruk, ventilation och fast belysning samt för andra installationssystem.

I tredje punkten anges att metoden för beräkning av en byggnads energiprestanda ska fastställas med beaktande av åtminstone de faktorer som räknas upp i de efterföljande punkterna a–i. I punkten a) anges byggnadens termiska egenskaper. Därefter anges i punkterna b–i faktorer som rör installationer och andra funktioner i byggnaden.

Hur ska hänsyn tas till energi som tillförs av olika energibärare?

Enligt första punkten andra stycket i bilaga I till direktivet ska en byggnads energiprestanda uttryckas med en numerisk indikator för primärenergianvändning i enheten kWh/m² och år både för certifiering av energiprestanda (energideklarationsklassning) och för minimikraven för energiprestanda. Beräkningen av primärenergi ska, enligt andra punkten andra stycket i bilaga I, baseras på primärenergi- eller viktningsfaktorer. Vid tillämpningen av dessa faktorer på beräkningen av energiprestanda ska medlemsstaterna säkerställa att optimal energiprestanda för klimatskalet eftersträvas. I artikel 2 finns en definition av primärenergi. Primärenergi är energi från förnybara och icke-förnybara energikällor som inte har genomgått någon omvandling.

Bilaga I innehåller också ett tillägg om att medlemsstaterna vid beräkningen av primärenergifaktorerna får beakta energi från förnybara energikällor som levereras genom energibäraren och energi från förnybara energikällor som produceras och används på plats, förutsatt att detta tillämpas på ett icke-diskriminerade sätt.

Vilken nivå ska minimikraven ha?

Enligt artikel 4 ska medlemsstaterna vidta nödvändiga åtgärder för att se till att minimikrav avseende byggnaders eller byggnadsenheters energiprestanda fastställs i avsikt att uppnå kostnadsoptimala nivåer. Nivån på energikraven ska ses över minst var femte år. En beskrivning av den jämförelsemetod som medlemsstaterna ska använda för beräkningen av kostnadsoptimala nivåer för minimikrav avseende energiprestanda för byggnader och byggnadselement finns i kommissionens delegerade förordning (EU) nr 244/2012 av den 16 januari 2012 om komplettering av Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/31/EU om byggnaders energiprestanda genom fastställande av en ram för jämförelsemetod för beräkning av kostnadsoptimala nivåer för minimikrav avseende energiprestanda för byggnader och byggnadselement. I riktlinjer till den delegerade förordningen beskrivs beräkningsstegen i detalj (riktlinjer bifogade till kommissionens delegerade förordning (EU) nr 244/2012 av den 16 januari 2012 om komplettering av Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/31/EU om byggnaders energiprestanda genom att fastställa en ram för jämförbara metoder för beräkning av kostnadsoptimala nivåer för minimikrav avseende byggnaders och byggnadselements energiprestanda (2012/C 115/01). Av den delegerade förordningen framgår att minimikraven för byggnaders energiprestanda inte bör vara mer än 15 procent lägre än den beräknade kostnadsoptimala nivån, men medlemsländerna har flexibilitet att gå utöver vad som är kostnadsoptimalt.

Föreslagna ändringar i plan- och byggförordningen

Beräkningen av en byggnads energiprestanda bör göras med viktningsskattorer

Förslag:

Innebörden av en nära-nollenergibyggnad ändras så att det även framgår att den energi som tillförs i mycket hög grad ska komma från förnybara energikällor. Beräkningen av en byggnads energiprestanda ändras från att utgå från en primärenergifaktor till att utgå från en viktningsskattor. Viktningsskattorn ska bidra till teknikneutralitet mellan hållbara uppvärmningssystem som inte är fossilbränslebaserade.

Skälen för förslaget:

De ändringar som föreslås är en del av arbetet med att hitta lösningar för att tillgodose behovet av en större teknikneutralitet mellan energislagen. Den snabba teknikutveckling som skett för värmepumpar har lett till att dessa i dag har en kapacitet som överstiger den som rådde då viktningsskattorn i dagens energiregler bestämdes. Det gör att de el-baserade uppvärmningssystemer (som värmepumparna utgör) har fått en fördel gentemot andra energislagen.

I regeringens skrivelse Byggnaders energiprestanda (skr. 2018/19:152) anges att byggreglerna ska vara neutrala till valet av hållbara, dvs. icke-fossilbränslebaserade uppvärmningssystem. I skrivelsen läggs också principerna för beräkning av byggnaders energiprestanda fast. Bestämmelserna om byggnaders energiprestanda ska på ett kostnadseffektivt sätt bidra till långsiktigt energieffektiva byggnader med bra klimatskärmar och effektiv elanvändning i uppvärmningen. Utgångspunkten för beräkningen ska vara systemgränsen levererad energi. Det anges också i skrivelsen att energiprestandakraven ska beräknas med viktningsskattorer i stället för primärenergifaktorer och ta sikte på kostnadsoptimala nivåer.

Även om det nu anges i kommissionens rekommendation (EU) 2019/1019 att man anser att primärenergifaktor och viktningsskattor betyder samma sak är det ändå lämpligt, inte minst av pedagogiska skäl, att ändra begreppet primärenergifaktor till viktningsskattor i plan- och byggförordningen eftersom avsikten är att beräkningsmetoden ska ändras. Begreppet viktningsskattor speglar dessutom syftet med faktorn på ett tydligare sätt än vad begreppet primärenergifaktor gör. När det gäller ändringarna av beräkningsmetoden är inriktningen att viktningsskattorer ska fastställas genom att byggnader i kostnadsoptimalt utförande, med olika uppvärmningssystem i nybyggnation, ges samma primärenergital. Nivån på primärenergitalen bestäms utifrån beräkningar av kostnadsoptimalitet. Det kostnadsoptimala utförandet avseende klimatskärm och ventilation kan se olika ut för olika uppvärmningssystem. Genom att fastställa kostnadsoptimala energikrav för respektive byggnadskategori, uttryckta i primärenergital, skapas förutsättningar där olika uppvärmningssystem och andra tekniska lösningar konkurrerar med varandra på lika villkor.

Det är Boverket som kommer att ta fram viktningsskattorer för de olika energislagen i sina byggregler. Några detaljerade nivåer föreslås därför inte i denna promemoria. I förslaget till ändring av plan- och byggförordningen anges endast att viktningsskattorer ska användas vid beräkningen av primärenergi. Det anges även att syftet är att viktningsskattorerna ska bidra till teknikneutralitet mellan hållbara uppvärmningssystem som inte är fossilbränslebaserade. Sistnämnda formulering innebär att uppvärmningssystemet både ska vara hållbart i betydelsen effektivt vilket är i enlighet med vad som anges om energieffektivitet i skrivelsen – och att det ska baseras på icke fossila bränslen. Formuleringen ger stöd åt Boverket att sätta en särskild viktningsskattor på fossila bränslen. Detta innebär att viktningsskattorn även kan bidra till den utfasning av fossila bränslen.

En ytterligare ändring i plan- och byggförordningen är att ännu en del av direktivets definition av nära-nollenergibyggnad förs in i förordningen så att det blir tydligt att den mycket låga mängden energi som krävs i en nära-nollenergibyggnad i mycket hög grad bör tillföras energi från förnybara energikällor.

Förtydliganden och redaktionella ändringar

Förslag:

Kravet på energihushållning och värmeisolering i 8 kap. 4 § första stycket 6 plan och bygglagen uttrycks tydligare genom att det anges att en byggnad ska vara utrustad med en klimatskärm som säkerställer god värmeisolering. Det införs en definition av klimatskärm som en byggdel bestående av ett eller flera skikt som isolerar det inre av en byggnad från omvärlden avseende sådant som temperatur, ljud och fuktighet. Vidare förtydligas att vid beräkningen av en byggnads energiprestanda ska den energi som alstras i byggnaden eller på dess tomt även användas där för att kunna undantas.

Skälen för förslaget:

I samband med det pågående arbetet med genomförandet av nära-nollenergikraven i direktivet om byggnaders energiprestanda har Boverket uttryckt ett behov av vissa förtydliganden och redaktionella ändringar i plan- och byggförordningen (2011:338). I definitionen av energiprestanda i 1 kap. 3 a § i förordningen har myndigheten framfört att det bör förtydligas att den energi som får undantas från den levererade energin, dvs. energi från sol, vind, mark, luft eller vatten som alstras i byggnaden eller på dess tomt, även ska användas där och inte får matas ut i elnätet. Bestämmelsen tillämpas redan i dag på detta sätt varför det föreslagna tillägget inte innebär någon förändring i sak.

Boverket har även framfört att kravet på god värmeisolering skulle kunna uttryckas på ett tydligare sätt i plan- och byggförordningen. Av det skälet föreslås att 3 kap. 14 § 3 formuleras om så att det anges att en byggnad ska vara utrustad med en klimatskärm som säkerställer god värmeisolering. Avsikten är att bestämmelsen ska ha samma innebörd som tidigare. Det införs även en definition av begreppet klimatskärm i 1 kap. 3 a § plan- och byggförordningen. Definitionen är likalydande med den formulering som Rikstermbanken har publicerat så när som på orden bland annat som är ersatta med sådant som. Definitionen är vedertagen i branschen. Avsikten är att definitionerna ska ha samma innebörd.

Stadsbyggnadsförvaltningens yttrande

De föreslagna ändringarna i plan- och byggförordningen är en följd av ställningstagandena i regeringens skrivelse Byggnaders energiprestanda (skr. 2018/19:152) och av Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/91/EG om byggnaders energiprestanda, omarbetad 2018.

Förslaget om att övergå från primärenergifaktorer till viktningfaktorer förväntas inte i sig få några effekter för byggföretagen, bostadsbyggandet eller miljön eftersom de specifika faktorerna och kravnivåerna kommer att finnas i föreskrifter som meddelas av Boverket. Konsekvenserna kommer därför att framgå av den konsekvensutredning som Boverket tar fram i samband med införandet av dessa regler. Boverkets remiss om förslag på ändringar i verkets regler hanterades av Stadsbyggnadsnämnden den 19 september.

Dagens regler har visat sig missgynna uppvärmningssystem som baseras på fjärrvärme, till fördel för el-baserade uppvärmningsformer, som värmepumpar. Därför välkomnar Stadsbyggnadsförvaltningen förslaget, som bör bidra till teknikneutralitet mellan hållbara uppvärmningssystem som inte är fossilbränslebaserade.

Enligt Helsingborgs Klimat- och energiplan så finns en ambition om att minska primärenergianvändningen för el och uppvärmning med 30 procent till 2035. Den föreslagna ändringen i plan- och byggförordningen bör ge förutsättningar för att förbättra marknadsförutsättningarna för hållbara uppvärmningssystem som inte är fossilbränslebaserade, som i sin tur bör leda till en re-

Stadsbyggnadsförvaltningen

Avdelningen för bygglov och lantmäteri

lativ minskning av el-baserade uppvärmningsformer i förhållande till andra hållbara uppvärmningsformer, som till exempel fjärrvärme.

Stadsbyggnadsnämnden

Sammanträdesdatum 17 oktober 2019

Remiss – Byggnaders energiprestanda, förslag på ändringar i plan- och byggförordningen

Dnr 1107/19

Sammanfattning

Finansdepartementet, Enheten för bostäder och byggande (SBA/BB), har berett stadsbyggnadsnämnden tillfälle att yttra sig departementspromemorian Byggnaders energiprestanda – förslag på ändringar i plan- och byggförordningen (2011:338).

I promemorian redogörs för de ändringar i plan- och byggförordningen (2011:338) som följer av ställningstagandena i regeringens skrivelse Byggnaders energiprestanda (skr. 2018/19:152).

Förslaget till ändringar i förordningen görs i syfte att genomföra det som behandlas i skrivelsen avseende val av systemgräns för beräkning av en byggnads energiprestanda och teknikneutralitet mellan hållbara uppvärmningssystem som inte är fossilbränslebaserade.

Därutöver föreslås vissa förtydliganden och redaktionella ändringar i förordningen.

Ändringarna bör träda i kraft 1 juli 2020.

I ärendet finns följande handlingar

- Bilaga med utredning tillsammans med stadsbyggnadsförvaltningens bedömning
- Remiss

Förvaltningens förslag till stadsbyggnadsnämnden

Stadsbyggnadsförvaltningens förslag till stadsbyggnadsnämnden är

att tillstyrka förslaget på ändringar i plan- och byggförordningen (2011:338).

Kristina Magnusson
Stadsbyggnadsdirektör

Ann-Charlotte Wedelsbäck
Avdelningschef
Avdelningen för bygglov och lantmäteri

Beslutet ska skickas till

fi.remissvar@regeringskansliet.se med kopia till fi.sba.bb@regeringskansliet.se.
Ange diarienummer Fi2019/02656/BB och remissinstansens namn i ämnesraden på e-postmeddelandet.

Internt: Bygglovsarkiv